

Průzkumy ložisek zlata v České republice

Geologický průzkum a případná těžba ložisek zlata se během posledních dvou let zařadily mezi nejkontroverznější projekty v České republice. Nejvíce pozornosti na sebe právem přitahují dvě nejvýznamnější causy: středočeské Mokrsko a Kašperské Hory na Šumavě.

Lokalit, kterých se diskuse o průzkumu týká, je však nepoměrně více. V letech 1992-95 tehdejší ministerstvo hospodářství vydalo 16 povolení ke geologickému průzkumu zlata, řada dalších žádostí dodnes leží nevyřízena na ministerstvu životního prostředí. Právě množství podaných žádostí i vydaných povolení a jejich rozličný osud však činí situaci značně nepřehlednou. Problém navíc značně komplikuje zcela odlišný geologický charakter jednotlivých území.

Zlato v českých zemích

Ložiska zlata se v České republice soustřeďují zejména v širokém pásu od Jílového u Prahy po Šumavu, v jižních Čechách, na Českomoravské vysočině, v Krkonoších a v Jeseníkách.

S těžbou zlata u nás začali Keltové přibližně na přelomu letopočtu. Odhaduje se, že do současnosti bylo z Českého masívu vytěženo asi 100 tun tohoto kovu. Staro- a středověká těžba i „těžba“ se pochopitelně zaměřila především na bohatá a snadno přístupná ložiska. Výjimkou nebylo ani prosté rýžování na březích řek.

Moderní důlní technologie umožňují rozšířit dobývání i na méně výnosné a obtížně těžitelné lokality. Odvrácenou stranou mince jsou ovšem negativní ekologické dopady. Využití ložisek se skutečně malými obsahy zlata předpokládá odtěžit, zpracovat a opět uložit ohromující množství horniny: k získání tří gramů zlata potřebného pro výrobu jediného snubního prstenu by jí například v Mokrsku bylo třeba vytěžit zhruba 2,5 tuny. Nasnadě je pak rozsáhlý nepříznivý zásah do krajiny. Další komplikaci představují značné obsahy arsenu v některých z našich ložisek zlata a fakt, že k extrakci minimálních množství kovu z rudy jsou nezbytné operace s jinými toxickými látkami. Jakékoli srovnávání charakteru či dopadů dnes diskutovaných projektů s historickou těžbou tak postrádá smysl.

V současné době se u nás zlato - ostatně ani žádná jiná ruda - netěží.

Povolení k průzkumu

Udělování povolení k průzkumu („povolení geologických prací“) usměrňuje tzv. geologický zákon (zákon č. 543/91 Sb.). Povolení vydává ministerstvo životního prostředí (MŽP). Až do začátku listopadu 1996 tato kompetence náležela tehdejšímu ministerstvu hospodářství, které ovšem ke kladnému verdiktu potřebovalo souhlas MŽP. O případném odvolání proti výroku úředníků rozhoduje příslušný ministr.

Předmětem mnoha sporů je účast obcí, na

jejichž katastru má průzkum probíhat, v tomto řízení. Dotčené obce jsou přesvědčeny, že jim zákon dává postavení jeho plnoprávného účastníka. V praxi by to dodalo významu jejich připomínek a umožnilo jim se proti konečnému rozhodnutí odvolat.

Ministerstvo životního prostředí - dříve hospodářství - však obcím právo účasti na řízení upírá. Podle jeho, odlišného výkladu zákona je jediným účastníkem žadatel a práva dotčené obce jsou omezena na podání nezávazného stanoviska. Tento výklad se stal předmětem žaloby města Rožmitál pod Třemšínem proti ministerstvu hospodářství (s kompetencemi automaticky přešla na MŽP). Soudce Vrchního soudu v Praze se v červenci 1996 ve svém předběžném stanovisku přiklonil k názoru města, soudní pře však dále pokračuje. Podobný spor vede město Kašperské Hory ve věci průzkumného území Kašperské Hory-okolí.

Povolení dává držiteli výlučné právo provádět na určitém území po stanovenou dobu geologický průzkum konkrétního nerostu. Způsob provádění průzkumu se případ od případu liší: může jít o sběr vzorků i těžké důlní práce v podzemních šachtách či rozsáhlé vrty z povrchu. V takových případech se průzkumná společnost neobejde bez dalších povolení, například k práci ve štole či hlubokým vrtům z povrchu je nezbytné tzv. povolení hornické činnosti.

Problémem se stává i vstup na pozemky, které nejsou v držení průzkumné společnosti (soukromé, obecní i státní). Současné znění geologického zákona umožňuje držiteli povolení k průzkumu, kterému se nepodaří dosáhnout dohody s vlastníkem, obrátit se na okresní úřad a požádat jej, aby souhlas majitele nahradil svým rozhodnutím - dojde tedy k dočasnému omezení vlastnických práv. Tohoto postupu se například v Kašperských Horách pokouší využít společnost TVX.

Ministerstvo životního prostředí připravuje novelu geologického zákona, která změní

zejména sporné správní řízení, nově upraví i problém vstupu na pozemky a jednoznačně určí okruh situací, ve kterých je geologický průzkum činností ve veřejném zájmu.

Průzkumy ložisek zlata

Od druhé poloviny 70. let probíhal v Československu rozsáhlý průzkum zlata. V jeho průběhu bylo objevena řada výskytů tohoto kovu, od prakticky zanedbatelných zrudnění až po ložisko Mokrsko, považované tehdy za největší ve střední Evropě.

Po roce 1989 české zlato pochopitelně připoutalo značnou pozornost těžebních společností z celého světa. Jejich zájem se soustředil zejména na několik nejvýznamnějších ložisek s Mokrskem v čele, opominuta však nezůstala ani další území. Některá povolení k průzkumu byla vydána již na začátku 90. let, největší vlna jejich udělování však měla teprve přijít.

Začátkem roku 1994 vypsal ministerstvo hospodářství mezinárodní nabídkové řízení na průzkum ložisek zlata v České republice. Vítězové měli získat přednostní právo na povolení k průzkumu jednotlivých území. Samotný úspěch v tendru ale samozřejmě ještě nepředjímá jakýkoli - tedy ani kladný - výsledek příslušného správního řízení.

Teoreticky bylo ve výběrovém řízení nabízeno celé teritorium státu, volba konkrétních lokalit závisela na zájmu a výběru jednotlivých účastníků. Tendr tak měl především umožnit českým úřadům, aby se rozhodly mezi žadateli o ta území, kde se zájemců sešlo více.

Do nabídkového řízení se zaregistrovalo sedmáct účastníků, deset z nich skutečně podalo soutěžní návrhy na 27 území. Tendr skončil přiznáním práva na průzkum celkem třinácti území pěti společností. Z nich se pak odvozovala největší vlna žádostí o povolení průzkumu.

V letech 1992-95 tak bylo - ať již v souvislosti s výběrovým řízením či nikoli -

vydáno celkem šestnáct povolení k průzkumu zlata, z nichž deset doposud (říjen 1997) platí. V materiálu, který v lednu 1997 předložil svým kolegům, deklaruje ministr životního prostředí Jiří Skalický „*nanejvýš konzervativní*“ postoj k dalšímu povolování průzkumů.

Průzkumná území

Jednotlivá průzkumná území se svým geologickým charakterem navzájem značně liší. Zejména Kašperské Hory a Mokrsko jsou poměrně dobře prozkoumaná ložiska, kde by se těžba téměř jistě vyplatila. Lze dokonce i v hrubých konturách popsat její základní technické parametry, nezbytné například k odhadu nákladů na výstavbu a provoz dolu či charakteristice dopadů na životní prostředí.

Jiná území (například Měčín či Kasejovice) představují rozlehlé oblasti s pouhým podezřením na možný výskyt významnějších zrudnění, popřípadě ekonomicky zajímavých lokalit. Zde je tedy nezbytné provést především základní vyhledávací průzkum, jehož výsledek ovšem může být negativní. Kde a jakým způsobem by tu - pokud vůbec - probíhala těžba, nelze předem pochopitelně ani odhadovat. Součástí takového území ovšem může být též jeden či více sice výraznějších, avšak stále nedostatečně prozkoumaných nebo nepříliš kvalitních výskytů zlata (Leletice či Vševely na území Rožmitálsko, Libčice a Dražetice na území Borotice-Křečovice). Další typ průzkumných území pak tvoří jediná taková lokalita samotná (Prosenická Lhota, Příčovy nebo Sepekov).

Průzkum a těžba

Z čistě právního hlediska neexistuje přímý vztah mezi geologickým průzkumem a těžbou: povolení průzkumných prací jeho držitele ještě neopravňuje k otevření dolu. Jedinou, ovšem zejména z hlediska povolování prakticky bezvýznamnou souvislostí tak zůstává

ustanovení, podle kterého má společnost, jež průzkum prováděla, po tři roky přednostní právo na získání povolení k těžbě.

Přesto se objektem kontroverzí stal i samotný geologický průzkum našich ložisek zlata. Na rozdíl od právního existuje nesporně vztah faktický. S každým miliónem korun investovaným do průzkumu přirozeně stoupá odhodlání těžební společnosti oprávnění k těžbě získat. Zároveň tak získává argumenty pro jednání s úřady.

Nejpodstatnější je však skutečnost, že některá ložiska (zejména Kašperské Hory a Mokrsko) byla již dříve poměrně podrobně prozkoumána. Cílem dalšího průzkumu tak již není hledání lokality s ekonomicky zajímavým obsahem zlata, nýbrž příprava na těžbu. V zamítnutí odvolání společnosti Rio Tinto proti zamítnutí žádosti o povolení průzkumu v Mokrsku ministr životního prostředí napsal, že *„průzkumné práce...již byly provedeny v dostatečné míře....Podrobnější průzkum na úroveň prozkoumaných zásob by již byl přípravou ložiska na těžbu.“* Spory jsou vedeny zejména o tyto prozkoumané lokality.

Platná povolení k průzkumu

Ministerstvo hospodářství (respektive ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj) vydalo v letech 1992-95 se souhlasem ministerstva životního prostředí šestnáct povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek zlata, soustředěných zejména ve středních, jižních a jihozápadních Čechách, na Českomoravské vysočině a v Jeseníkách. V této kapitole přinášíme přehled těch z nich, která doposud platí, včetně jednoho, jež bylo v listopadu 1997 obnoveno. Vedle základních údajů je u každého území uvedena stručná, zejména geologická charakteristika s důrazem na potenciál případné těžby, a informace o právní situaci. Seřazena jsou podle data vydání povolení.

Kašperské Hory

okres Klatovy: město Kašperské Hory, obce Nezdice, Nicov, Rejnštejn, Stachy, Rozloha průzkumného území 20,28 km² Průzkumná společnost: TVX Gold (TVX Bohemia důlní), původně Bohemia důlní

Zlato v Kašperských Horách těžili již na přelomu věků Keltové, ve středověku byly jedním z nejvýznamnějších středisek dobývání tohoto kovu v českých zemích. Rozsáhlý podzemní i povrchový geologický průzkum byl na ložisku uskutečňován v letech 1982-1992. V jeho průběhu vznikla i známá štola Naděje.

Tyto průzkumné práce ověřily v Kašperských Horách zásoby 31 tun zlata v rudě o poměrně dobré kovnatosti. Další průzkum, prováděný společností Bohemia důlní, respektive TVX Gold, vedl ke zvýšení odhadu na sto tun a Kašperské Hory tak překonaly primát Mokrska jako nejkvalitnějšího ložiska tohoto kovu ve střední Evropě. Vedle zlata se zde nachází i menší množství stříbra. Případná těžba by byla prováděna hlubinným způsobem. Největší problémy jsou tedy spojeny s ukládáním enormního množství odpadů v šumavské krajině. Část průzkumného území se nachází v hranicích chráněné krajinné oblasti (CHKO) Šumava.

Povolení ke komerčně orientovanému průzkumu bylo vydáno společnosti Bohemia důlní 16. března 1993 s platností do konce března roku následujícího, 28. února 1994 pak prodlouženo do 31. března 1999. V období od září 1994 do února 1995 se výhradním (100%) vlastníkem Bohemia důlní stala kanadská TVX Gold a společnost změnila název na TVX Bohemia důlní a.s.

Mezi územími, na kterých byl průzkum již povolen, je v Kašperských Horách patrně nejkomplikovanější právní situace. Příčinou je řada vedlejších právních sporů a opatření, která základní povolení více či méně omezují.

Vedle získání povolení nezbytných k provádění konkrétních průzkumných prací nebo s nimi spojených činností (například povolení hornických prací ve štole Naděje) sem

patří i řízení, kterými se společnost TVX snaží obejít nesouhlas zejména městského úřadu v Kašperských Horách s průzkumem (řízení o povolení vstupu na pozemky před okresním úřadem), či ta, jež nejruznějším způsobem reagují na porušování právního řádu firmou TVX (řízení o pokutách ze strany Správy CHKO Šumava).

Současný právní stav neumožňuje TVX průzkum, který probíhal až do konce roku 1996, provádět. Chybí jí k tomu jak povolení hornických prací, nezbytné k práci v podzemí, tak i souhlas majitelů (města Kašperské Hory, respektive Lesů ČR, zastupujících český stát) se vstupem na pozemky, potřebný k pracím prováděným z povrchu.

Prosenická Lhota

okres Příbram: obec Prosenická Lhota Rozloha průzkumného území 0,56 km² Průzkumná společnost: PRISMA, s. r.o., převedeno na MacHarrison s.r.o.

Znalosti o lokalitě jsou omezené a nepostačují ani k přesnějšímu odhadu jejich kvalit. Kovnatost se podle dosavadních poznatků pohybuje těsně pod hodnotou 2 g/t.

Povolení k průzkumu bylo společnosti PRISMA vydáno 28. prosince 1993, nabylo platnosti 20. ledna 1994 s platností na dobu jednoho roku, 20. ledna 1995 o další rok prodlouženo, 22. září 1995 převedeno na MacHarrison s.r.o. a opět prodlouženo do 20. ledna 1998. Společnost MacHarrison podala žádost o prodloužení povolení, příslušné řízení na ministerstvu životního prostředí stále probíhá.

Příčovy

okres Příbram: obec Příčovy Rozloha průzkumného území 0,97 km² Průzkumná společnost: PRISMA, s.r.o., převedeno na MacHarrison s.r.o.

Existuje možnost nálezu ekonomicky těžitelného zrudnění. Místy se zde vyskytují

horniny s relativně vysokými obsahy zlata a arsenu. Na přelomu století byl v Příčovech krátce těžen antimonit, kovnatost zlata v takto získávané rudě většinou nepřesahovala 1 g/t.

Právní historie je prakticky identická s průzkumným územím Prosenická Lhota. Povolení k průzkumu bylo společností PRISMA vydáno 28. prosince 1993 s platností na dobu jednoho roku, 20. ledna 1995 o další rok prodlouženo a 22. září 1995 převedeno na MacHarrison s.r.o. a opět prodlouženo do 20. ledna 1998. Také zde podala společnost MacHarrison žádost o prodloužení povolení, řízení o níž probíhá na ministerstvu životního prostředí.

Kasejovice

okres Plzeň-jih: obce Čížkov, Hradiště u Kasejovic, Kasejovice, Kramolín, Mileč, Mladý Smolivec, Mohelnice, Nekvasovy, Oselce
okres Klatovy: obce Chanovice, Myslív, Plánice, Pačejov
okres Strakonice: obce Bělčice, Lnáře, Předmítí
okres Příbram: obec Hvoždany
Rozloha průzkumného území 168,33 km²
Průzkumná společnost: Rio Tinto (Mindev s.r.o.)

Rozsáhlé území, kde dosavadní průzkumy nevedly k nálezům ekonomicky těžitelného zrudnění. Průměrná kovnatost se pohybuje okolo 0,3 g/tunu, zajímavými se však jeví až o dva řády vyšší maximální hodnoty.

Povolení bylo vydáno 28. dubna 1995 s platností na dobu tří let. Projekt geologických prací byl během října 1995 odsouhlasen okresními úřady v Příbrami, Strakoniciích a Klatovech. První etapa geologických prací (sběr vzorků hornin a potočních sedimentů) byla provedena, aniž by vedla k zajímavým výsledkům. Rio Tinto proto průzkum na jaře 1997 zastavila. Povolení nadále teoreticky zůstává v platnosti, protože však jeho držitel nehodlá v pracích pokračovat, není tato

skutečnost prakticky příliš významná: do konce března 1998 ovšem nelze na tomto území průzkum povolit jinému žadateli.

Měčín

okres Plzeň-jih: obce Horšice, Kbel
okres Klatovy: město Klatovy, obce Bolešiny, Měčín, Ostřetice, Předslav, Švihov u Klatov
Rozloha průzkumného území 47,84 km²
Průzkumná společnost: Rio Tinto (Mindev s.r.o.)

Těž znalosti této oblasti jsou omezené, bez dalšího průzkumu není možné je zhodnotit. Pozůstatky starých těžebních aktivit obsahují zlato.

Povolení bylo vydáno 3. května 1995 s platností na dobu tří let. Konkrétní geologické práce byly schváleny okresními úřady Klatovy a Plzeň-jih. Podobně jako na průzkumném území Kasejovice byla první etapa geologických prací (sběr vzorků hornin a potočních sedimentů) provedena, aniž by vedla k zajímavým výsledkům. Rio Tinto proto průzkum na jaře 1997 zastavila.

Kašperské Hory - okolí

okres Klatovy: města Kašperské Hory a Sušice, obce Dlouhá Ves, Hartmanice, Nezdice, Rejštejn, Soběšice, Strašín
okres Prachatice: obce Nicov, Stachy, Vacov
Rozloha průzkumného území 85,44 km²
Průzkumná společnost: TVX Gold (Euro důlní s.r.o.)

Širší okolí Kašperských Hor, geologické kvality tohoto území jsou však podle dosavadních znalostí nepoměrně nižší než na samotném ložisku Kašperské Hory. Asi čtvrtina průzkumného území se nachází v CHKO Šumava.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 19. července 1995 s platností na dobu čtyř let.

Dodnes však nebyla zahájeny žádné práce, protože společnost TVX nehodlá do vyjasnění právní situace na samotném ložisku Kašperské Hory na ostatních územích, pro která drží povolení, provádět žádný průzkum.

Jílové

okres Praha-západ: obce Buš, Davle, Dolní Břežany, Hradištko, Jesenice, Jílové u Prahy, Kamenný Přívoz, Krňany, Libeň, Ohrobec, Okrouhlo, Petrov, Pohoří, Psáry, Štěchovice, Slapy, Zlatníky, Zvole

okres Praha-východ: obce Kamenice, Kostelec u Křížků, Radějovice, Sulice,

okres Benešov: obec Krhanice

okres Příbram: obec Nové Dvory

Rozloha průzkumného území 140,72 km²

Průzkumná společnost: TVX Gold (Euro důlní s.r.o.)

Střediskem tohoto rozsáhlejšího území je ložisko Jílové u Prahy, kde od středověku do roku 1968 probíhala těžba, při níž bylo získáno asi 7-11 tun kovu. Nevytěžené zásoby činí dalších zhruba 7 tun při kovnatosti pohybující se okolo 2,5 g/tunu horniny. Další těžba by předpokládala hlubinné dobývání, nedojde-li ale k zásadnímu zvýšení cen zlata, nelze s jejím obnovením příliš počítat.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 20. července 1995 s platností na dobu čtyř let. Podobně jako na průzkumném území Kašperské Hory - okolí ani zde nehodlá TVX práce zahájit do doby, kdy se vyjasní právní situace v Kašperských Horách.

Nepomuk

okres Plzeň-jih: obce Blovice, Čížkov, Horšice, Chocenice, Kasejovice, Klášter, Kramolín, Letiny, Louňová, Mladý Smolivec, Mohelnice, Nekvasovy, Nepomuk, Neurazy, Nové Mitrovice, Prádlo, Vrčeň, Ždírec, Žinkovy
okres Klatovy: Bolešiny, Měčín, Plánice,

Předslav

Rozloha průzkumného území 278,68 km²

Průzkumná společnost: TVX Gold (Euro důlní s.r.o.)

V oblasti ve středověku probíhalo rýžování i těžba zlata. V některých lokalitách dosahuje kovnatost až 4 g/tunu. Znalosti o území jsou ovšem nedostatečné.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 20. července 1995 s platností na dobu čtyř let. Ani zde nehodlá TVX práce zahájit do doby, kdy se vyjasní právní situace v Kašperských Horách.

Česká Ves - Zlatý Chlum

okres Jeseník: město Jeseník, obce Česká Ves, Mikulovice

Rozloha průzkumného území 2,86 km²

Průzkumná společnost: Australsko-česká důlní společnost s.r.o.

Kovnatost ložiska, kde již ve středověku probíhala těžba zlata, dosahuje místy maxima až 28 g/t, jinde se pohybuje okolo 5-8 g/t.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 12. září 1995 s platností na dobu tří let.

Rožmitálsko

okres Příbram: města Rožmitál pod Třemšínem a Březnice, obce Bezděkov pod Třemšínem, Hvoždany, Hlubyně, Hudčice, Koupě, Nepomuk pod Třemšínem, Sedlice, Věšín, Volenice u Březnice, Vševely, vojenský újezd Brdy
okres Strakonice: obec Bělčice
okres Plzeň-jih: obce Čížkov, Míšov, Nové Mitrovice

Rozloha průzkumného území 188,89 km²
Průzkumná společnost: Greenwich Resources (Czech Republic), a.s.

Rožmitálsko je rozsáhlé průzkumné území v podhůří Brd, většinou nevalné kvality.

Význam mu však dodává skutečnost, že jeho součástí je i ložisko Vacíkov (kopec Petrůvka hora), objevené v roce 1984, co do možností těžby jedna z relativně „nejslibnějších“ lokalit u nás. Podle dosavadních průzkumů se zde ovšem obsahy zlata pohybují pod hranicí těžitelnosti. Další průzkum by ale teoreticky mohl vést k jejímu překročení. Vedle toho jsou v průzkumném území známy i tři další, nesrovnatelně méně významné výskyty zlata.

Povolení průzkumu na Rožmitálsku bylo vydáno 10. července 1995 s platností na dobu tří let. Ještě v září téhož roku však jeho držitel, společnost Greenwich Resources, zjistil, že v jeho původní žádosti byly mylně určeny katastry a některé obce (Bezděkov pod Třemšínem, Sedlice, Nepomuk p.T., Vševely, Hlubyně, Volenice u B., Hudčice, Koupě) tak vynechány. Tato chyba přešla i do samotného povolení. Ministerstvo hospodářství proto začátkem října rozhodlo o obnovení řízení. Toto obnovené řízení skončilo 30. července 1997 vydáním povolení. Proti tomu však město Rožmitál p.T. s poukazem na formální nedostatky podalo rozklad, který byl úspěšný a ministr životního prostředí povolení 23. října zrušil. Očekává se, že společnost Greenwich Resources předloží novou, opravenou žádost a ministerstvo životního prostředí netají svůj záměr opět vydat kladné rozhodnutí.

Šestnáct dotčených měst a obcí podalo již v roce 1995 proti původnímu povolení průzkumu i proti obnovení řízení rozklady, protože nebyly přizvány za jeho účastníky. Ministr hospodářství 31. ledna 1996 oba rozklady zamítl a město Rožmitál p.T. se proto v této věci obrátilo na soud (soudní spor se týká v obecné části tohoto informačního listu již zmiňovaného sporu o výklad ustanovení zákona, stanovícího okruh účastníků řízení o povolení průzkumu). Řízení před Vrchním soudem bylo v červenci 1996 přerušeno, dokud nesončí obnovené řízení. Zároveň ale soud přerušil vykonatelnost povolení a tím dočasně zabránil dalšímu průzkumu.

V době, kdy bylo původní povolení platné, stačila společnost Greenwich Resources

provést asi na polovině území geochemický vyhledávací průzkum (sběr vzorků v terénu a jejich laboratorní analýza). Získá-li nové povolení, hodlá vedle tohoto lehkého průzkumu provádět i vrty na Petrůvkově hoře.

Voltýřov

okres Příbram: obec Klučenice

okres Písek: obec Kovářov

Rozloha průzkumného území 3,15 km²

Průzkumná společnost: GMS a.s.

Ložisko zlata, ve kterém se kovnatost pohybuje okolo průměru 2-3 g/t a dosahuje maxima až 45 g/t. Celkové množství kovu činí asi 5,5 tuny. Část ložiska (rozsyp), obsahující asi 1,5 tuny zlata, by patrně bylo teoreticky možné odtěžit prakticky ihned. Zbytek však bez důkladnějšího průzkumu zřejmě dobývat nelze.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 22. května 1992 a.s. Geindustria GMS na plochu 0,04 km² (samotný rozsyp) s platností od 1. června 1992 do 31. května 1993. O rok později, 31. května 1994, byla jeho platnost prodloužena do 31. 5. 1995. 10. listopadu 1994 bylo rozšířeno na 3,15 km² (celé ložisko) s platností povolení na dobu jednoho roku. V roce 1996 byla žádost o další povolení zamítnuta, neboť chyběl souhlas ministerstva životního prostředí, v srpnu 1997 však společnost MacHarrison podala žádost novou. Ta byla vyřízena kladně, když 3. listopadu MŽP průzkum na dva roky povolilo.

Povolení, jejichž platnost vypršela

Některá z vydaných povolení postupně přestala platit (vypršela, držitel požádal o jejich zrušení). Na některá z nich byla později podána žádost o nové povolení průzkumu. Do této kategorie řadíme i poněkud atypický případ průzkumného území Roudný u Louňovic, kde by povolení doposud platilo, pokud by se jej držitel nevzdal.

Roudný u Louňovic

okres Benešov: obec Zvěstov

Rozloha průzkumného území 0,85 km²

Průzkumná společnost: PRISMA, spol. s r.o.

Roudný u Vlašimi byl nejvýznamnějším ložiskem zlata, které u nás bylo ve 20. století dobýváno: v letech 1896-1930 tu získali 6 tun kovu. Úvahy o další těžbě předpokládají přetěžení bývalého odkaliště, které obsahuje asi 730 kg zlata při kovnatosti 1,84 gramu na tunu. Území bylo ovšem vyhlášeno přírodní památkou (kategorie přírodní rezervace), částečně navíc zasahuje na území chráněné krajinné oblasti Blaník a jejího ochranného pásma.

Průzkumné práce byly povoleny společnosti PRISMA 14. června 1993 (nabylo právní moci 20. června) s platností do 19. června 1998. Firma se však 4. října 1995 povolení vzdala. Nová žádost o povolení průzkumu, kterou na ministerstvo životního prostředí podala společnost Fargo Mining, doposud nebyla vyřízena.

Příbraz - Dolní Lhota

okres Jindřichův Hradec: Chlum u Třeboně, Stráž nad Nežárkou

Rozloha průzkumného území 9,71 km²

Průzkumná společnost: Gekon s.r.o.

Na přelomu století zde probíhala těžba polymetalických rud, obsahy zlata však nejsou známy. Část průzkumného území se nachází v chráněné krajinné oblasti Třeboňsko.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 12. září 1994 s platností na dobu dvou let. Práce skončily s negativním výsledkem.

Sepekov

okres Písek: obec Sepekov

Rozloha průzkumného území 0,99 km²

Průzkumná společnost: GMS a.s.

Znalosti o ložisku jsou omezené. Množství zlata bylo velmi předběžně odhadnuto na 1159 kg, kovnatost dosahuje 4,6-6,9 g/t. Těžba ovšem zřejmě není možná, nedojde-li k nálezu větších těles rudy během případného dalšího průzkumu, další podmínkou je navíc využití wolframu, který se zde spolu se zlatem vyskytuje.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 27. července 1993 a 29. srpna 1995 prodlouženo do 11. srpna roku následujícího. Později byla podána žádost o další prodloužení, společnost GMS (bývalá Geindustria) se však později povolení vzdala, aniž by jakékoli průzkumné práce proběhly.

Borotice - Křečovice

okres Příbram: město Nový Knín, obce Borotice, Drevníky, Drhovy, Chotilsko, Křepeň, Mokrovraty, Nalžovice, Osečany, Radíč, Županovice

okres Benešov: obce Křečovice, Neveklov

Rozloha průzkumného území 91,05 km²

Průzkumná společnost: GMS a.s.

V průzkumném území, jež se nachází se v bezprostřední blízkosti známého ložiska Mokrosko-západ, je několik drobnějších zlatých zrudnění. K vynesení jednoznačnějších soudů o možnosti případné těžby výsledky dosavadních průzkumů nepostačují. Součástí jsou i významná ložiska Libčice, kde od středověku probíhala rozsáhlá těžba a průměrná kovnatost nevydobytych zásob se pohybuje okolo 9 g/t, a Dražetice (vysoká relativní kovnatost, výskyt však dosahují jen malých absolutních rozměrů).

Povolení k průzkumu bylo vydáno 27. září 1994 s platností na dobu jednoho roku. GMS se průzkumného území vzdala ve prospěch Rio Tinto (tehdejší RTZ-CRA, Mindev), ministerstvo hospodářství však převod

nepovolilo.

Višňová

okres Příbram: Dolní Hbity, Drásov, Jablonná, Milín, Višňová
Rozloha průzkumného území 25,2 km²
Průzkumná společnost: Ashcon Mining and Investment s.r.o.

Povolení k průzkumu bylo vydáno 4. září 1995 s dobou platnosti v délce tří let. 8. března 1996 se společnost Ashcon průzkumného území vzdala, 29. března 1996 bylo ministerstvem hospodářství vyřazeno.

Nevyřízené a zamítnuté žádosti

Vedle vydaných povolení podaly těžební a průzkumné společnosti i celou řadu žádostí o povolení, které doposud nebyly vyřízeny.

Australsko-česká důlní společnost s.r.o. požádala o povolení průzkumu na dvou lokalitách na Českomoravské vysočině (**Opatov-Předín**: 82,68 km² v okresech Jihlava a Třebíč, **Zlaténka-Humpolec**: 298,80 km² v okresech Pelhřimov a Havlíčkův Brod) a jedné středočeské (**Bojov-Bohuliby**: 33,73 km² v okresech Praha-západ a Příbram).

O největší počet povolení žádá společnost MacHarrison. Tři z nich vznikla rozdělením původní žádosti na území Protivínsko-Vodňansko: **Protivínsko** (33,2 km² v okresech České Budějovice a Písek), **Vodňansko** (též 33,2 km² v okresech Strakonice a Prachatice) a **Heřmaň** (8,5 km² v okrese Písek). Vedle toho probíhají řízení o povolení na území **Hartmanice** (33,38 km² nedaleko Kašperských Hor v okrese Klatovy), **Bělčice** (51,43 km² v okresech Strakonice a Příbram) a **Smolotely I** (31,48 km² v okrese Příbram).

Rio Tinto/Mindev požádalo o průzkumná práva na **Nový Knín** (216 km² v na obou

březích Vltavy okresech Příbram a Benešov), **Blovice** (608 km² v okresech Plzeň-jih

a Klatovy) a **Černíkov** (161,55 km² v okresech Domažlice a Klatovy), Unigeo na **Lukavice-Jestřebí** (21,88 km² v okrese Šumperk) a Euro důlní (TVX) pak na **Písek** (204,18 km² v okrese Písek).

Jedna žádost (Fargo Mining na Roudný u Louňovic) se týká území, na kterém již dříve průzkum povolen byl. Přímo zamítnuta - dokonce dvakrát po sobě - byla zatím jediná žádost: Rio Tinto na Mokrsko.

Bilance

V letech 1992-95 bylo vydáno 16 povolení k vyhledávání a průzkumu ložisek zlata, z nichž deset dosud platí: ve všech případech vyprší v letech 1998-99. Na jednom z průzkumných území, kde povolení již vypršelo, bylo v listopadu 1997 vydáno nové, jehož platnost též skončí v roce 1999. Na 15 území byly podány doposud nevyřízené žádosti o povolení. V jednom případě (Mokrsko) byla žádost zamítnuta.

Příloha 2

Přehled obcí, jejichž katastrů se týkají doposud platná povolení geologických prací

okres Benešov:

Krhanice (průzkumné území Jílové)

okres Jeseník:

Česká Ves, Jeseník, Mikulovice (vše Česká Ves-Zlatý Chlum)

okres Klatovy:

Bolešiny (Měčín, Nepomuk), Dlouhá Ves (Kašperské Hory-okolí), Hartmanice (Kašperské Hory-okolí), Chanovice (Kasejovice), Kašperské Hory (Kašperské Hory, Kašperské Hory-okolí), Klatovy (Měčín), Měčín (Měčín, Nepomuk), Myslív (Kasejovice), Nezdice (Kašperské Hory, Kašperské Hory-okolí), Ostřetice (Měčín), Pačejov (Kasejovice), Plánice (Kasejovice, Nepomuk), Předslav (Měčín, Nepomuk), Rejnštejn (Kašperské Hory), Švihov u Klatov (Měčín), Soběšice (Kašperské Hory-okolí), Strašín (Kašperské Hory-okolí), Sušice (Kašperské Hory-okolí),

okres Plzeň-jih:

Blovice (Nepomuk), Čížkov (Rožmitálsko, Kasejovice, Nepomuk), Horšice (Měčín, Nepomuk), Hradiště u Kasejovic (Kasejovice), Chocenice (Nepomuk), Kasejovice (Kasejovice, Nepomuk), Kbel (Měčín), Klášter (Nepomuk), Kramolín (Kasejovice, Nepomuk), Letiny (Nepomuk), Louňová (Nepomuk), Mileč (Kasejovice), Míšov (Rožmitálsko), Mladý Smolivec (Kasejovice, Nepomuk), Mohelnice (Kasejovice, Nepomuk), Nekvasovy (Kasejovice, Nepomuk), Neurazy (Nepomuk), Nové Mitrovce (Nepomuk, Rožmitálsko), Nepomuk (Nepomuk), Oselce (Kasejovice), Prádlo (Nepomuk), Vrčeň (Nepomuk), Ždírec (Nepomuk), Žinkovy (Nepomuk)

okres Praha-východ:

Kamenice, Kostelec u Křížků, Radějovice, Sulice (vše Jílové)

okres Praha-západ:

Buš, Davle, Dolní Břežany, Jesenice, Jílové u Prahy, Hradištko, Kamenný Přívoz, Krňany, Libeň, Ohrobec, Okrouhlo, Petrov, Pohoří, Psáry, Slapy, Štěchovice, Zlatníky, Zvole (vše Jílové)

okres Prachatice:

Nicov (Kašperské Hory-okolí), Stachy (Kašperské Hory, Kašperské Hory-okolí), Vacov (Kašperské Hory-okolí)

okres Příbram:

Bezděkov pod Třemšínem (Rožmitálsko), Březnice (Rožmitálsko), Hlubyně (Rožmitálsko), Hudčice (Rožmitálsko), Hvoždany (Kasejovice, Rožmitálsko), Koupě (Rožmitálsko), Nepomuk pod Třemšínem (Rožmitálsko), Nové Dvory (Jílové), Prosenická Lhota (Prosenická Lhota), Příčovy (Příčovy), Rožmitál pod Třemšínem (Rožmitálsko), Sedlice (Rožmitálsko), Věšín (Rožmitálsko), Volenice u Březnice (Rožmitálsko), Vševily (Rožmitálsko), vojenský újezd Brdy (Rožmitálsko)

okres Strakonice:

Bělčice (Kasejovice, Rožmitálsko), Lnáře (Kasejovice), Předmíř (Kasejovice)

Vojtěch Kotecký, prosinec 1997

Hnutí DUHA
Lublaňská 18
120 00 Praha 2
telefon 02-290909
fax 02-296048

e-mail hduhapr@ecn.cz